

Sygn. akt VII U 328/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 stycznia 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Szczuka

Protokolant: Małgorzata Nakielska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 stycznia 2018 r. w Warszawie

sprawy E. J.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w W.

o rentę rolniczą w związku z wypadkiem

na skutek odwołania E. J.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w W.

z dnia 1 marca 2017 r. znak:(...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

W dniu 13 marca 2017 r. **E. J.** złożyła odwołanie od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznych Oddział (...) w W. z dnia 1 marca 2017 r. znak: (...), na podstawie której odmówiono jej prawa do renty i skierowania na rehabilitację rolniczą. W uzasadnieniu odwołania E. J. wskazała, że w związku z wypadkiem przy pracy, który miał miejsce w dniu 24 sierpnia 2011 r., doszło do naruszenia jej organizmu powodującego całkowitą, okresowo niezdolność do pracy. Odwołująca wyjaśniła, że występują u niej dolegliwości bólowe i ograniczenia ruchu, co uniemożliwia poruszanie się oraz wykonywanie pracy w polu, czego dowodem jest orzeczenie o niepełnosprawności oraz dokumentacja medyczna. W ocenie odwołującej ze względu na stan zdrowia w dalszym ciągu kwalifikuje się na rehabilitację leczniczą realizowaną przez KRUS (odwołanie k. 2 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 20 marca 2017 r. **Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w W.** wniósł o jego oddalenie.

W ocenie organu rentowego odwołanie E. J. jest niezasadne, gdyż komisja lekarska KRUS nie stwierdziła u niej naruszenia sprawności organizmu powodującego całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym (odpowiedź na odwołanie k. 25-26 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca E. J., urodzona w dniu (...), od grudnia 2006 roku prowadzi gospodarstwo rolne o powierzchni 4,29 ha położonej w gminie J..

Z tego tytułu podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników (akta rentowe – okoliczność bezsporna).

W dniu 24 sierpnia 2011 r. odwołująca wypadkowi przy pracy, w efekcie którego doznała urazu – złamania trójkostkowego lewej nogi. Z tej przyczyny odwołująca pobierała rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy rolniczej

w okresie od 1 marca 2013 r. do 31 grudnia 2016 r. (decyzje KRUS ws. przyznania prawa do renty rolniczej k. 42 a.r., k. 103 a.r., k. 157 a.r., akta medyczne odwołującej w aktach rentowych).

W dniu 11 maja 2016 r. E. J. uzyskała orzeczenie o stopniu lekkim niepełnosprawności do 8 czerwca 2018 r. z symbolem niepełnosprawności 05-R (upośledzenie narządu ruchu) (orzeczenie o niepełnosprawności k. 176 a.r.).

Dnia 12 grudnia 2016 r. odwołująca zwróciła się do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddziału (...) w W. o ponowne przyznanie jej renty rolniczej

z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy rolniczej.

W toku postępowania zainicjowanego wnioskiem odwołującej została skierowana do lekarza rzeczoznawcy KRUS, który orzeczeniem z dnia 25 stycznia 2017 r. stwierdził, iż odwołująca nie jest całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym ani do samodzielnej egzystencji a ponadto nie kwalifikuje się do rehabilitacji leczniczej realizowanej przez KRUS. Od powyższego orzeczenie E. J. złożyła odwołanie, w wyniku czego została skierowana do komisji lekarskiej KRUS. Komisja lekarska KRUS orzeczeniem z dnia

27 lutego 2017 r. przyjęła tożsame stanowisko co lekarz rzeczoznawca, uznając,

iż odwołująca nie jest całkowicie niezdolna do pracy rolniczej i nie kwalifikuje się

do rehabilitacji (wniosek k. 162 a.r., orzeczenia k. 168-169 a.r. oraz k. 181-182 a.s., odwołanie od orzeczenia k. 178 a.r.).

Na podstawie ww. orzeczenia komisji lekarskiej Prezes KRUS wydał w dniu 1 marca 2017 r. decyzję znak: (...)na podstawie której odmówił odwołującej przyznania odwołującej prawa do renty rolniczej wypadkowej (decyzja Prezesa KRUS

z 01.03.2017 r. k. 184 a.r.).

W toku postępowania Sąd Okręgowy przeprowadził dowód z opinii biegłych sądowych z zakresu ortopedii (k. 28 i 51 a.s.) celem ustalenia, czy odwołująca jest zdolna czy też całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym.

W oparciu o opinie biegłych sądowych Sąd ustalił, że odwołująca w dniu 24 sierpnia 2011 r. doznała wypadku przy pracy rolniczej – w czasie grabienia siana doszło do urazu lewego podudzia, w wyniku czego doszło do złamania trójkostkowego goleni lewej.

W związku z urazem w dniu 25 sierpnia 2011 r. odwołująca została poddana leczeniu operacyjnemu, przeprowadzono repozycję i stabilizację. Materiał zespalający usunięto

w dniu 3 stycznia 2014 r. W kwietniu 2015 r. i wrześniu 2016 r. odwołująca korzystała

z leczenia sanatoryjnego w ramach prewencji rentowej rolników. Badania RTG z grudnia 2015 roku wykazały u odwołującej stan po złamaniu trójkostkowym oraz średnio nasilone zmiany zwyrodnieniowe lewego stawu skokowo-goleniowego.

Biegli nie stwierdzili u odwołującej całkowitej niezdolności do wykonywania pracy

w gospodarstwie rolnym (opinie biegłych ortopedów k. 35-36 a.s. i 58 a.s., dokumentacja medyczna odwołującej w aktach sprawy k. 4-24 a.s., k. 43-46 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie zebranych w sprawie dowodów z dokumentów, w tym dokumentacji medycznej odwołującego znajdującej się

w aktach rentowych, a także opinii biegłych sądowych ortopedów M. G.

i K. K.. Wspomniana dokumentacja została przez Sąd uwzględniona w zakresie, w jakim była przedmiotem analizy stanu zdrowia odwołującego w kontekście ewentualnej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym. Opinie biegłych były w ocenie Sądu rzetelne, a sposób ich sporządzenia, przedstawienia analizy stanu zdrowia odwołującego oraz formułowane przez biegłych wnioski nie budziły żadnych zastrzeżeń.

Odwołująca wniosła zastrzeżenia do opinii biegłego M. G. (k. 42 a.s.), wskazując, że się z nią nie zgadza i podnosząc w tym kontekście okoliczności dotyczące stanu jej zdrowia. Z uwagi na zastrzeżenia odwołującego Sąd dopuścił dodatkowy dowód z opinii ortopedy K. K., który potwierdził jego stanowisko w zakresie stopnia naruszeń organizmu odwołującej. Z tych też względów Sąd, mając na uwadze spójność stanowisk opinii biegłych, nie podzielił zarzutów odwołującej.

Sąd miał również na uwadze, że odwołująca w piśmie procesowym z dnia 24 października 2017 r. (k. 65 a.s.) przedłożyła dodatkową dokumentację medyczną (k. 66-118 a.s.) która stanowiła kopię dokumentacji załączonej już do akt sprawy oraz widniejącej w aktach organu rentowego. W tym też zakresie dokumentacja ta została przez Sąd uwzględniona i była podstawą oceny stanu zdrowia dokonanej przez biegłych sądowych.

Zebrane w sprawie dowody Sąd uznał za w pełni wiarygodne, gdyż ich treść nie nasuwała żadnych wątpliwości i nie była co do zasady kwestionowana przez strony postępowania. W tym stanie rzeczy Sąd uznał zebrany materiał dowodowy za wystarczający do wydania rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie E. J. było niezasadne.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył prawa odwołującego do renty rolniczej. Zgodnie z art. 21 ust. 1. z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2336) renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który łącznie spełnia następujące warunki:

- 1) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez wymagany okres, którym mowa w ust. 2;
- 2) jest trwale lub okresowo całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym;
- 3) całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w okresie podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu lub w okresach, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1 i 2, lub nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

W myśl art. 21 ust. 5-7 u.s.r. całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym uważa się ubezpieczonego, który z powodu naruszenia sprawności organizmu utracił zdolność do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym. Całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym uznaje się za trwałą, jeżeli ubezpieczony nie rokuje odzyskania zdolności do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym; za okresową zaś, jeżeli ubezpieczony rokuje odzyskanie zdolności do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym.

W niniejszej sprawie bezspornym jest, że odwołująca doznała w dniu 24 sierpnia 2011 r. wypadku przy pracy rolniczej i z tego tytułu była całkowicie niezdolna do wykonywania pracy rolniczej, jak również, że z tego tytułu w okresie od 1 marca 2013 r. do 31 grudnia 2016 r. pobierała z KRUS Oddział (...) w W. rentę rolniczą.

W związku z upływem terminu, na jaki renta została przyznana, odwołująca zwróciła się do KRUS o ponowne przyznanie jej prawa do tego świadczenia. Organ rentowy, powołując się na orzeczenie Komisji Lekarskiej KRUS poprzedzającej wydanie skarżonej decyzji, odmówił przyznania odwołującej prawa do renty rolniczej, wskazując, iż zgodnie z tym orzeczeniem nie jest ona osobą całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie

rolnym. Ponieważ powyższe stanowisko organu rentowego zostało zakwestionowane przez odwołującą, przedmiotem rozważań Sądu było ustalenie, czy odwołująca jest osobą zdolną, czy też całkowicie niezdolną do pracy w rozumieniu art. 21 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Pojęcie renty rolniczej różni się od renty z tytułu niezdolności do pracy określonej w przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1383). W przypadku renty rolniczej niezdolność do pracy w ogóle nie ma znaczenia, bowiem przesłanką nabycia renty rolniczej, zgodnie z definicją w art. 21 ust. 2 u.s.r. jest trwała lub okresowa całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym. Przy czym za całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym uważa się ubezpieczonego, który z powodu naruszenia sprawności organizmu utracił zdolność do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (ust. 5 art. 21). Dopiero taki i tylko taki stopień (całkowitej) niezdolności do pracy wyznacza granicę w kwalifikacji rzeczywistej sprawności psychofizycznej ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym. Nie obejmuje zatem sytuacji, gdy rolnik nie utracił w pełni możliwości wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym, czyli gdy wystąpiła utrata sprawności do pracy w stopniu mniejszym niż całkowita. Zatem stan zdrowia rolnika może powodować ograniczenie zdolności do prac w gospodarstwie, co nie stanowi o całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 21 sierpnia 2013 r., III AUa 467/13).

Rozważenie kwestii spornych w niniejszej sprawie wymagało przeprowadzenia w sprawie dowodu z opinii biegłych sądowych, bowiem w sprawach, których przedmiotem jest prawo do renty z ubezpieczenia społecznego, warunkująca powstanie tego prawa ocena niezdolności do pracy w zakresie wymagającym wiadomości specjalnych musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych posiadających odpowiednią wiedzę medyczną adekwatną do rodzaju schorzeń ubezpieczonego. Mając na względzie powyższe w toku postępowania Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych z zakresu ortopedii, którzy w oparciu o dostępną dokumentację medyczną odwołującej analizowali stan jej zdrowia pod kątem możliwości wykonywania przez nią pracy w gospodarstwie rolnym.

W oparciu o przedmiotowe opinie Sąd stwierdził, że odwołująca nie jest całkowicie niezdolna do pracy w myśl art. 21 ust. 2 u.s.r. W badaniach przedmiotowych biegli nie stwierdzili u odwołującej istotnych ograniczeń ruchowych, zostały zachowane ruchy zgięcia, prostowania oraz ruchy rotacyjne, nie stwierdzili również objawów niestabilności. W ocenie biegłych przebyte przez odwołującą złamanie lewej nogi wygoiło się z zachowaniem wystarczająco dobrej funkcji stawu. Po złamaniu pozostał ślad w postaci pourazowej zmiany struktury kości, ale uzyskano wystarczająco wytrzymały wzrost. Wskazali również, że częściowa dysfunkcja lewego stawu skokowo-goleniowego może być kompensowana przez dobrą funkcję pozostałych dużych stawów kończyn dolnych. Ostatecznie biegli zgodnie stwierdzili, że stan zdrowia odwołującej, choć może wymagać okresowego leczenia rehabilitacyjnego, nie wywołuje stopnia naruszeń uzasadniającego uznanie odwołującej za osobę całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym.

Sąd podzielił wnioski opinii w całości. Co prawda odwołująca wskazywała w toku postępowania, że z przedmiotowymi opiniami się nie zgadza, jednakże w ocenie Sądu zastrzeżenia te nie mogły prowadzić do skutecznego zakwestionowania jednoznacznego

i zgodnego stanowiska biegłych. Powoływane przez odwołującą okoliczności co do posiadanej przez nią sprawności lewej nogi oraz zakresu możliwych do wykonania ruchów nie znajdują potwierdzenia ani w dokumentacji medycznej przeanalizowanej przez biegłych, ani też w wykonanych przez nich badaniach przedmiotowych, z których wskazywane przez odwołującą ograniczenia nie wynikają. Wskazać należy, jak wspomniano wyżej, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem opinia biegłych lekarzy stanowi podstawowy dowód w sprawach o świadczenia rentowe z ubezpieczeń społecznych ze względu na posiadaną przez nich wiedzę specjalistyczną oraz stosowne kwalifikacje konieczne do interpretacji danych o charakterze medycznym, które są istotne dla prawidłowej oceny stanu zdrowia osób ubiegających się o świadczenie rentowe w kontekście wymogów

stawianych przez ustawodawcę na tle przepisów z zakresu systemu ubezpieczeń społecznych. Ustalenia biegłych lekarzy sądowych dostarczają sądowi wiedzy specjalistycznej koniecznej do dokonania oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o świadczenia rentowe, w tym rodzaju występujących schorzeń, stopnia ich zaawansowania i nasilenia związanych z nimi dolegliwości (por. przykładowo wyroki Sądu Najwyższy z dnia 14 marca 2007 r. III U 130/06 oraz z dnia 12 stycznia 2010 r., sygn. I UK 204/09). Sąd nie może natomiast czynić ustaleń sprzecznych z opinią biegłego, jeśli jest ona prawidłowa i jeżeli odmienne ustalenia nie mają oparcia w pozostałym materiale dowodowym (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 18 września 2014 r., I UK 22/14; 24 czerwca 2015 r., I UK 345/14, także wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 14 września 2017 r. III AUa 258/17). W niniejszej sprawie biegli przyjęli zgodne stanowisko co do oceny stanu zdrowia odwołującej w kontekście możliwości wykonywania przez nią pracy w gospodarstwie rolnym zaś Sąd nie miał podstaw ku temu, aby stanowisko to kwestionować, nie zawierało ono bowiem żadnych sprzeczności i wynikało z analizy obszernej dokumentacji medycznej załączonej do akt sprawy i akt organu rentowego.

W tych okolicznościach Sąd stwierdził, że odwołująca w dniu wydania skarżonej decyzji nie była osobą całkowicie niezdolna do pracy w myśl art. 21 ust. 2 u.s.r.

W konsekwencji Sąd nie miał podstaw, aby zmienić skarżoną decyzję Prezesa KRUS, gdyż zawierała ona prawidłową ocenę stanu zdrowia odwołującej pod kątem możliwości wykonywania przez nią pracy w gospodarstwie rolnym.

Z tych też względów Sąd Okręgowy uznał odwołanie E. J. za niezasadne i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł o jego oddaleniu zgodnie z sentencją wyroku.

SSO Zbigniew Szczuka

Zarządzenie: (...)

(...)